

MANIFEST DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA

Kao vodeća sila ekonomskog razvoja, poslovni sektor nalazi se u jedinstvenoj prilici da učestvuje u stvaranju pravednijeg, inkluzivnijeg i održivijeg društva. Budući da ovakvo razumevanje postaje uobičajeno i za kompanije i za društvene partnere, poslovni sektor se sve više uključuje u život društva, a raste i uticaj multisektorskih inicijativa.

Od krize izazvane virusom COVID-19 do potrebe za boljim, zelenijim i digitalnijim društvom, može se reći da su svi izazovi sa kojima se suočavamo različiti delovi iste slagalice; one koju zajedno pokušavamo da rešimo kroz ciljeve održivog razvoja (COR). U kontekstu nakon pandemije virusa COVID-19, vreme je da svedočimo ogromnom iskoraku – iskoraku ka transformaciji uloge biznisa u društvu, gde svi društveni problemi sa kojima se suočavamo nisu samo ograničenja, već i mogućnosti za poslovni sektor da ponudi ekonomski održiva i efikasna rešenja koja će biti bolja, etičnija i ekološki prihvatljivija.

Kako standardi u vezi sa ekološkim, socijalnim i aspektima upravljanja (eng. ESG) postaju sve zastupljeniji alat za procenu ulaganja, uloga poslovnog sektora u zelenoj tranziciji postaje opipljivija. Transparentnost i objavljivanje informacija od strane velikih kompanija koje posluju u Srbiji podstiču se obavezanim nefinansijskim izveštavanjem uvedenim Zakonom o računovodstvu. Prateći globalnu praksu, jedan broj kompanija u Srbiji već ima izuzetne godišnje izveštaje o održivosti, a efekti proširenja ove prakse prema odredbama zakonske obaveze računace se u narednim godinama.

Potrebna je povećanom transparentnošću i objavljivanjem informacija, kao i složenost i osetljivost određenih društvenih i ekoloških pitanja, implicira potrebu za dijalogom i dobro osmišljenim strategijama angažovanja zainteresovanih strana. Cilj mnogih savremenih kompanija jeste stvaranje zajedničkih vrednosti značajnih i za njihovo poslovanje i za društvo u kojem posluju. Zato uspostavljaju programe koji imaju dugoročne i održive uticaje na zajednicu. Preduzetnička filantropija, kao pristup visokog angažmana u društvenim ulaganjima i dodeljivanju grantova, kombinuje poslovnu logiku sa ciljevima filantropije u postizanju dugoročnog uticaja.

Kako bismo odskočili napred i izgradili bolja društva, uticaj pojedinačnih napora kompanija i organizacija civilnog društva trebalo bi zajedno sa Vladom usaditi u jasnu viziju i zajedničku strategiju održive budućnosti nakon krize izazvane virusom COVID-19. Zajednički izazovi podrazumevaju veću

odgovornost same države u definisanju javnih politika koje će podsticati konkurentnu ekonomiju zasnovanu na održivim i odgovornim principima u skladu sa Agendom UN do 2030. godine i Evropskim zelenim dogovorom. Čini se da je omogućavanje i podsticanje održivog rasta i razvoja odnedavno postalo snažan strateški fokus mnogih zemalja širom sveta, uključujući i Srbiju. Na dobrom 34. mestu Globalnog indeksa održivog razvoja za 2021. godinu, Srbija se i dalje suočava sa značajnim izazovima, posebno onima u domenu ekoloških pitanja, kao što su odgovorna potrošnja i proizvodnja.

Ovo je takođe oblast u kojoj nedostaju podaci relevantni za merenje pokazatelja, uprkos tome što je Republički zavod za statistiku nedavno uspostavio namensku bazu podataka o ciljevima održivog razvoja. Govoreći o merenju i izveštavanju o napretku na nacionalnom nivou, nakon početne uspešne prezentacije Dobrovoljnog nacionalnog izveštaja (eng. VNR) na Političkom forumu UN na visokom nivou 2019. godine, Srbija je propustila priliku da podnese izveštaj u poslednje dve godine i malo je verovatno da će biti podnet 2022. godine. Osim toga, još nije formirana nova međuresorna radna grupa kao najviši državni organ zadužen za implementaciju Agende 2030. To se može opravdati okupiranim resursima vlade za borbu protiv pandemije i za uspostavljanje društvene i ekonomske stabilnosti u turbulentnom i neizvesnom periodu. Međutim, snažnija posvećenost održivom razvoju u narednom periodu mora se naznačiti uspostavljanjem institucionalnih državnih mehanizama za implementaciju i izveštavanje o Agendi 2030.

S druge strane, ohrabrujuće je što se dijalog o ciljevima održivog razvoja nastavio neformalno, kroz učešće visokih državnih predstavnika u različitim formatima dijaloga. Istovremeno, široka diskusija među nedržavnim akterima u Srbiji, uključujući civilno društvo, korporativni sektor, akademsku i istraživačku zajednicu, medije i građane, o usklađivanju razvojnih prioriteta Srbije sa ciljevima Agende održivog razvoja do 2030. godine, odvija se u okviru platforme „Ciljevi održivog razvoja za sve“. Platforma nudi resurse i podršku za razumevanje ciljeva održivog razvoja, priliku za dijalog i definisanje preporuka za javne politike.

Konačno, teme pokrenute u okviru Saveta za filantropiju Predsednice Vlade RS u prethodnom mandatu, iako ova jedinstvena praksa institucionalne multisektorske saradnje nije nastavljena s početkom novog mandata, i dalje ostaju važne za poslovno i civilno društvo koje se udružuje zalažući se za

rešenja na dobrobit celog društva, a posebno onih najugroženijih. Jedno od važnih pitanja koje zagovara Koalicija za dobročinstvo, odnosi se na hitno usvajanje povoljnijeg pravnog okvira za donacije viškova hrane. Ovo multisektorsko pitanje ima čvrstu evropsku komparativnu praksu i igra važnu

ulogu u kružnoj ekonomiji koja bi mogla doneti višestruke koristi kako za društvo, tako i za zaštitu životne sredine.

Verujući da biznis sektor može da ima vodeću ulogu u pokretanju ekonomskog rasta, istovremeno podstičući socijalnu inkluziju i koheziju i neugrožavajući životnu sredinu.

OBAVEZUJEMO SE NA:

- održavanje usvajanja adekvatnog zakonskog okvira, koji će poboljšati i podstaći društveno odgovorne poslovne prakse;
- uspostavljanje i podsticanje multistekholder i međusektorskog dijaloga koji se bave najvažnijim ekonomskim, društvenim i ekološkim temama;
- predstavljanje primera za dobre prakse korporativnog upravljanja i transparentnosti u svim aspektima poslovanja kroz promociju i primenu transparentnog izveštavanja o društvenim i ekološkim uticajima, u skladu sa EU standardima.